

Bruxelles, 22. ožujka 2021.
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHE 98
COMPET 202
FIN 196

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	22. ožujka 2021.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	6758/21
------------------	---------

Predmet:	Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 26/2020 naslovljeno „Morski okoliš: zaštita koju pruža EU seže daleko, ali ne ulazi u dubinu” – zaključci Vijeća
----------	---

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o navedenom predmetu kako ih je Vijeće odobrilo na 3787. sastanku održanom 22. ožujka 2021.

**Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 26/2020 naslovljeno „Morski okoliš:
zaštita koju pruža EU seže daleko, ali ne ulazi u dubinu”**

– zaključci Vijeća –

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. PODSJEĆAJUĆI na svoje zaključke o poboljšanju ispitivanja tematskih izvješća koja sastavlja Revizorski sud u kontekstu postupka davanja razrješnice¹;
2. POZDRAVLJA tematsko izvješće Revizorskog suda br. 26/2020 naslovljeno „Morski okoliš: zaštita koju pruža EU seže daleko, ali ne ulazi u dubinu”;
3. ISTIČE važnost morskog okoliša i njegovih prirodnih resursa za gospodarstvo, društvo i okoliš;
4. PODSJEĆA na obvezu EU-a da provodi Program održivog razvoja do 2030. koji je donio UN, konkretno 14. cilj održivog razvoja kojim se postavljaju ciljevi povezani sa „životom ispod vode”, kao i na predanost EU-a ciljevima iz Aichija koje je donio UN na temelju Konvencije o biološkoj raznolikosti; PRIMJEĆUJE da ti ciljevi još nisu postignuti;
5. PODSJEĆA na komunikaciju Europske komisije naslovljenu „Europski zeleni plan” u kojoj se iznose prijedlozi za tranziciju na razini cijeloga gospodarstva i strategiju održivog rasta, uz nastojanje da ona bude i pravedna i uključiva, a čiji je cilj očuvati blagostanje i istodobno zaštititi naš planet;

¹ 7515/00 + COR 1.

6. NADALJE PODSJEĆA na Strategiju EU-a za bioraznolikost do 2030. i odobrene zaključke Vijeća² o tom pitanju; NAGLAŠAVA cilj strategije da se izradi plan EU-a za obnovu prirode i uspostavi šira usklađena mreža zaštićenih kopnenih i morskih područja na razini EU-a kojom se učinkovito upravlja, uključujući zaštitu najmanje 30 % mora u Europi, od čega bi jedna trećina bila strogo zaštićena, sa svim državama članicama koje zajednički sudjeluju u postizanju tih ciljeva, uzimajući u obzir nacionalne uvjete; NAPOMINJE da se u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. poziva na potpunu provedbu zajedničke ribarstvene politike (ZRP) EU-a, Okvirne direktive o pomorskoj strategiji, Direktive o pticama i Direktive o staništima; te PODSJEĆA i na strategiju „od polja do stola” koja je pokrenuta u isto vrijeme kad i strategija EU-a za bioraznolikost;
7. PRIMA NA ZNANJE da neke ribolovne metode i druge aktivnosti stvaraju pritisak na morski okoliš zbog vađenja resursa i oštećenja morskog dna; u tom kontekstu NAPOMINJE da učinci klimatskih promjena, onečišćenje u svim oblicima, uključujući morsko smeće, mikroplastiku i podvodnu buku, širenje neautohtonih vrsta, razvoj obalnih područja i druge ljudske aktivnosti također mogu negativno utjecati na morsku bioraznolikost;
8. ISTIČE da je za rješavanje izazova s kojima se suočavaju morski ekosustavi, promicanjem njihova očuvanja i obnove, i za postizanje ili održavanje dobrog stanja okoliša na temelju Okvirne direktive o pomorskoj strategiji, okolišne dimenzije integrirane pomorske politike EU-a, hitno potreban integrirani pristup zaštiti i održivom iskorištavanju morskog okoliša, među ostalim s pomoću aktivnog doprinosa svih relevantnih sektorskih politika i instrumenata, kao što su ZRP, Direktiva o pticama i Direktiva o staništima, Okvirna direktiva o vodama i zajednička poljoprivredna politika, i na nacionalnoj razini i na razini EU-a, uz uvažavanje posebne uloge regionalnih konvencija o morima i, prema potrebi, regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom;

² 12210/20.

9. PODSJEĆA da se, u skladu s Ugovorima, zahtjevi u pogledu zaštite okoliša moraju uključiti u utvrđivanje i provedbu politika i aktivnosti Unije, posebice s ciljem promicanja održivog razvoja; ISTIČE da je EU predan zaštiti morskog okoliša i očuvanju morskih bioloških resursa putem svojih okolišnih odnosno ribarstvenih politika;
10. PODSJEĆA da EU ima isključivu nadležnost nad očuvanjem morskih bioloških resursa na temelju ZRP-a te da EU i države članice dijele nadležnost u području okoliša, uključujući očuvanje morske bioraznolikosti; NAGLAŠAVA da područje primjene ZRP-a uključuje očuvanje morskih bioloških resursa i upravljanje ribarstvom i flotama koje iskorištavaju te resurse te da mu je cilj osigurati da su ribolovne aktivnosti i zajednička organizacija tržišta proizvoda ribarstva i akvakulture (organizacije zajedničkog tržišta) okolišno, društveno i gospodarski održivi kako bi se njihovi negativni učinci na morski ekosustav sveli na najmanju moguću mjeru;
11. PRIMA NA ZNANJE mjere koje su Komisija i države članice već poduzele kako bi se održalo ili postiglo dobro stanje morskog okoliša; PREPOZNAJE važnost podupiranja svih napora za unapređenje učinkovite zaštite morskih ekosustava i smanjenje pritiska ljudskih aktivnosti koje na njih utječu te istodobnog promicanja održivog ribarstva, uključujući djelovanja država članica za potpunu provedbu odredaba iz zakonodavstva u području okoliša i ribarstva;
12. IZRAŽAVA ŽALJENJE zbog toga što, unatoč aktualnim naporima, djelovanjima dosad nije bilo moguće ponovno postići dobro stanje okoliša u morskim vodama država članica EU-a, ni vratiti ribolov na održive razine za neke vrste, niti zaustaviti gubitak morske bioraznolikosti u [...] morima obuhvaćenima izvješćem Revizorskog suda; NAPOMINJE da je prema izvješću Revizorskog suda u Atlantskom oceanu, u kojem je upravljanje ribarstvom uglavnom povezano s ograničenjima dopuštenog ulova, došlo do mjerljivog poboljšanja u pogledu postizanja najvišeg održivog prinosa, dok su u Sredozemnom moru, u kojem je upravljanje ribarstvom uglavnom povezano s ograničenjima ribolovnog napora (a ne ulova), ribolovne stope bile dvostruko veće od održive razine;

13. U tom kontekstu NAPOMINJE da je zajedničko upravljanje ribarstvom sa zemljama koje nisu članice EU-a dodatan izazov za zaštitu morskog okoliša u Sredozemlju. Osim toga, NAPOMINJE da su aktualni napori za poboljšanje upravljanja ribarstvom u Sredozemlju počeli davati mjerljive rezultate, kako je prikazano u novom izvješću o stanju ribarstva u Sredozemlju i Crnome moru (SoMFi 2020.), prema kojima je postotak prelovljenog stoka pao za više od 10 % između 2014. i 2018., a broj se ribljih stokova s visokom relativnom biomasom u posljednje dvije godine udvostručio;
14. POTIČE Revizorski sud da to preispitivanje proširi na sve morske regije ili podregije; SMATRA da bi za buduća poboljšanja revizija trebala obuhvaćati druge aspekte Okvirne direktive o pomorskoj strategiji kako bi se uključili svi deskriptori morskog okoliša, s naglaskom na prevladavajuće pritiske na svaku regiju ili podregiju kako je utvrđeno nacionalnim pomorskim strategijama uspostavljenim na temelju Okvirne direktive o pomorskoj strategiji, i prepreke postizanju dobrog stanja okoliša;
15. PODSJEĆA na tehničko izvješće br. 4/2019 Europskog tematskog centra za kopnene, priobalne i morske vode Europske agencije za okoliš naslovljeno „Višestruki pritisci i njihovi kombinirani učinci na europska mora” u kojem se iznose slična zapažanja o antropogenim pritiscima na morski ekosustav; NAPOMINJE da bi taj dokument mogao pružiti dodatan uvid u deskriptore i regije koji nisu obuhvaćeni tematskim izvješćem Europskog revizorskog suda br. 26/2020;
16. NAPOMINJE da se mjere za očuvanje morskih bioloških resursa mogu financirati, među ostalim, iz Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPPRA) za razdoblje 2021. – 2027., programâ LIFE i Interreg; te PODSJEĆA da se u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. navodi da bi se fondom EFPR trebao podupirati i prijelaz na selektivnije i manje štetne ribolovne tehnike;
17. POZDRAVLJA tri preporuke Revizorskog suda koje se odnose na morski okoliš EU-a, uzimajući pritom u obzir regionalnu usmjerenost izvješća i uvažavajući potrebu za koordiniranim djelovanjem kako bi se ujedno procijenili i učinci drugih aktivnosti na morski okoliš.

18. PRIMA NA ZNANJE preporuku Revizorskog suda da bi Komisija i relevantne države članice do 2022. trebale ojačati poveznice između okolišne i ribarstvene politike utvrđivanjem regulatornih i administrativnih izmjena koje su potrebne za zaštitu osjetljivih vrsta i staništa, kojima se:
- potiče brža primjena mjera očuvanja koje se zahtijevaju na temelju ZRP-a i
 - štiti više vrsta (posebice one koje su kategorizirane kao kritično ugrožene) i staništa, uzimajući u obzir trenutačne znanstvene spoznaje.
19. U tom kontekstu PODUPIRE:
- potpunu provedbu postojećeg zakonodavstva, kao i ambicioznu reviziju Okvirne direktive o pomorskoj strategiji;
 - to da države članice utvrde ciljeve očuvanja za sva zaštićena morska područja te podupire jačanje i potpunu provedbu potrebnih mjera očuvanja, zaštite i obnove za postizanje tih ciljeva, uključujući jačanje ili razradu planova upravljanja, ako oni nedostaju, uz odgovarajuće sudjelovanje dionika, kako bi se osiguralo da zaštićene vrste i staništa postignu ili održavaju dobro stanje okoliša;
 - povećanje učinkovitosti postupaka na temelju članka 15. Okvirne direktive o pomorskoj strategiji i članka 11. Uredbe o ZRP-u, uzimajući u obzir relevantne postupke na temelju Direktive o pticama i Direktive o staništima;
 - osiguravanje ažuriranih popisa ugroženih vrsta i staništa te vrsta i staništa u opadanju, uzimajući u obzir najbolje dostupne znanstvene savjete, kao i načelo opreznosti kako bi se doprinijelo tome da države članice donesu mjere očuvanja koje su potrebne za usklađivanje s obvezama na temelju zakonodavstva Unije o okolišu, kako je utvrđeno u članku 11. Uredbe o ZRP-u;
 - poboljšanje projektiranja zaštićenih morskih područja i upravljanja njima kako bi se uspostavile usklađene i reprezentativne mreže kojima se dobro upravlja u morskim vodama država članica EU-a.

20. PRIMA NA ZNANJE preporuku Revizorskog suda da Komisija i relevantne države članice, s obzirom na dugotrajnu degradaciju morskih ekosustava u Sredozemlju, do 2023.:
- istraže postoje li argumenti za uspostavu dodatnih zaštićenih ribolovnih područja u bazenu Sredozemnog mora i
 - redovito izvješćuju o postignutom napretku i potrebi za korektivnim mjerama u okviru višegodišnjeg plana za zapadno Sredozemno more kako bi se omogućilo utvrđivanje i provođenje korektivnih mjera.
21. U tom kontekstu PODUPIRE:
- to da se mjere upravljanja i očuvanja u okviru ZRP-a i dalje utvrđuju u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim savjetima za suzbijanje prelova i sprečavanje prekomjernog iskorištavanja morskih resursa poduzimanjem odgovarajućih mjera za upravljanje u cilju održivije ribolovne aktivnosti;
 - učinkovit sustav kontrole ribarstva, posebno za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova;
 - usklađivanje instrumenata EU-a za rješavanje problema prekomjernog ribolovnog kapaciteta s regionalnim potrebama i učincima na okoliš.
22. ISTIČE da bi sve dodatne mjere usmjerene na poboljšanje mjera zaštite u Sredozemlju trebale biti usklađene s Barcelonskom konvencijom Ujedinjenih naroda za okoliš / Mediteranskog akcijskog plana te s nadležnim međunarodnim i regionalnim organizacijama za ribarstvo kako bi se osigurala dosljednost napora u tom području.

23. PRIMA NA ZNANJE preporuku Revizorskog suda da Komisija i države članice u kontekstu sljedećeg programa EFPR-e, najkasnije do 2023., utvrde instrumente za povećanje doprinosa financiranja sredstvima EFPR-e ciljevima očuvanja mora;
24. ISTIČE da je ključan problem nedostatak posebnih sredstava za zaštitu morskog okoliša; ISTIČE da se EFPR na nacionalnoj razini samo djelomično upotrebljava za praćenje i uspostavu mjera (uključujući mjere prostorne zaštite) u skladu s Okvirnom direktivom o pomorskoj strategiji te za obnovu i praćenje područja mreže Natura 2000 i upravljanje njima u skladu s Direktivom o staništima; PODSJEĆA da je trenutni opseg sredstava programa LIFE ograničen na pilot-projekte i inovativne projekte, čime se sužava mogućnost njihove upotrebe za mjere upravljanja i provedbe usmjerene na postizanje ili održavanje dobrog stanja morskog okoliša i drugu dodatnu potporu očuvanju bioraznolikosti;
25. PODSJEĆA da bi 30 % rashoda proračuna EU-a i instrumenta *Next Generation EU* trebalo namijeniti djelovanju u području klime, dok bi 7,5 % godišnje potrošnje od 2024. trebalo namijeniti ciljevima bioraznolikosti, a 10 % od 2026. nadalje;
26. U tom kontekstu ISTIČE da je važno da se:
- što prije finalizira donošenje fondova i programa na temelju VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. kojima će se doprinijeti financiranju zaštite i očuvanja morskog okoliša;
 - predvide posebna sredstva za postizanje cilja povećanja mreže zaštićenih morskih područja, utvrđenog u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030., uključujući financiranje iz privatnog sektora.
-